

Ведуча 2. Відчуваю, що зараз зал вибухне бурхливими оплесками... бо на подіум виходять герої п'єси Михайла Старицького «За двома зайцями». Зустрічайте — Свирид Петрович Голохвастов та Проня Прокопівна Сірко з подругами та наймишкою Химкою.

— Горю, палаю созерцаю вас, Проню Прокоповно.
Стань те ж моєю женою!

— Я согласна.

Ведуча 1. В образах літературних героїв були учні 10-А класу. Оплески акторам!

Дякую за увагу. До нових зустрічей!

Олена Гвоздікова,

учителька зарубіжної літератури,
учителька вищої категорії, учителька-методистка,
Нікопольська гімназія № 7 Нікопольської
міської ради, Дніпропетровська область

Професійна спільнота — це наш креативний ресурс

УДК 37.091.12.011.3-051:8]:316.472.4

<https://doi.org/10.33989/3083-6387.2025.6.351369>

Олена Валеріївна Гвоздікова — талановита вчителька-методистка, авторка підручників і програм,

© Олена Гвоздікова, 2025

а ще керівниця однієї з найбільших професійних фейсбук спільнот в Україні «Лінгвістичні смаколики». Щодня ця професійна спільнота зростає і стає все цікавішою. У чому ж секрет успіху Олени Гвоздікової? Що дає їй натхнення і силу до життя? Редакція вирішила дізнатися про це в неї самої.

Скільки років Ви у професії?

Тридцять шостий першOVERесневий дзвоник покликав мене до школи в 2025 році. А насправді все

почалось раніше, під час педагогічної практики на четвертому курсі навчання в Криворізькому державному педагогічному інституті. За підсумками першого семестру група, в якій я навчалась, була нагороджена екскурсією. Тому на практику я з'явилась на день пізніше, коли класи й вчителі були розподілені. Так я опинилась на практиці у вчительки, яка на той час перебувала на лікарняному. На заміну на перший урок — мову — прислали вчительку математики, а на другий — літературу — ніхто з вчителів не з'явився. Але на задній парті сиділа дівчинка-практикантка. Діти чекали, що ж буде? І був урок. Уже після нього завуч попросила на короткий час підмінити вчительку. Вчителька вийшла з лікарняного, дуже зраділа мені — і знов пішла на лікарняний. Так і вийшло, що там, де мої однокурсники й однокурсниці провели обов'язкові 10 уроків, я мала їх більше ста, 24 години на тиждень... Але разом із проведеними уроками, перевіреними зошитами та втому прийшло розуміння: «Мені це подобається! Це те, чим я хочу займатися!». Наступного року, навчаючись на п'ятому курсі інституту, я із великим задоволенням працювала в цій школі.

Учителька Олена Гвоздікова
на дистанційному уроці з учнями Нікопольської гімназії № 7

Чи планували Ви стати вчителькою?

Так, стати вчителькою я хотіла завжди, із самого дитинства. Спочатку я вчила всі свої іграшки: садила їх в ряд, читала й переказувала їм книжки. Потім від мого «педагогічного впливу» потерпали сусідські діти. Тут вже не обійшлося лише книжками, бо ми ще й приклади розв'язували, а дошколу слугували ворота сусідського гаража. Крейди в нас не було, шкрябати ворота шматком цеглини було суворо заборонено, тому писали ми намоченою в воді ганчіркою. Чи подобалось це дітям, уже ніхто й не скаже, але «вчителька» була в захваті.

Перші роки роботи більшу прихильність у мене викликало викладання мови. Так сталося, що в інституті була дуже компетентна викладачка з методики мови, а от викладати методику літератури запросили двох вчителів. Пізніше я працювала з ними в одній школі, вони були дуже гарними вчителями із власними методиками, діти обожнювали їхні уроки. Але для вишу потрібен був інший підхід. Тому наш курс був більше методично підготовленим саме до викладання мови. Та й у школі, де я почала працювати після закінчення вишу, була чудова вчителька літератури, а мені залишилась для викладання мова. Але я розуміла, що не

можна зациклюватися лише на цьому, треба рухатися далі, розвиватися. Тому моя відпустка для догляду за дитиною перетворилась на школу самоосвіти. Заручившись підтримкою шкільної подруги, яка працювала в бібліотеці, я брала в читацькій залі фахові журнали і самостійно їх опрацьовувала. Читала всі статті, записувала цікаві прийоми роботи. Як пізніше виявилось, недарма я це робила, бо вийшла на роботу й отримала навантаження здебільшого з годинами зарубіжної літератури.

Як виникла ідея створення професійної групи вчителів у соціальній мережі?

Ідея створення професійної спільноти в фейсбуці виникла спонтанно, під час перевірки олімпіадних робіт. Говорили про талановитих учнів і учениць, перечитували роботи, згадували вчителів, які працювали з дітьми. Тоді й подумали, що нам є чим поділитися одне з одним. Так розпочалась моя щоденна праця: ділилась тим, що мала, створювала нове, експериментувала, запрошувала до співпраці й завжди дякувала тим, хто відгукнувся, поділившись своїми напрацюваннями, просто порадив, що отримав потрібний для уроків матеріал. Але згодом виявилось, що частина вчителів зарубіжної літератури за браком годин почали викладати українську мову та літературу. Тоді ми з модераторкою групи Світланою Зелінською вирішили, що треба розширювати простір. Та й міжпредметні зв'язки мови й літератур потрібні й корисні. Але ж де філологи, там і бібліотекарі. Тому в групі з'явилися матеріали для них. А скільки серед вчителів-філологів класних керівників — не злічити. Так до групи завітали й ті, кому потрібні матеріали з виховання й вікової психології. Спочатку збирали матеріали за теками, а потім виникли кейси і цілий сайт «Смаколики до уроків літератури». Нині група «Лінгвістичні смаколики» налічує майже 95 тисяч освітян України та інших країн світу.

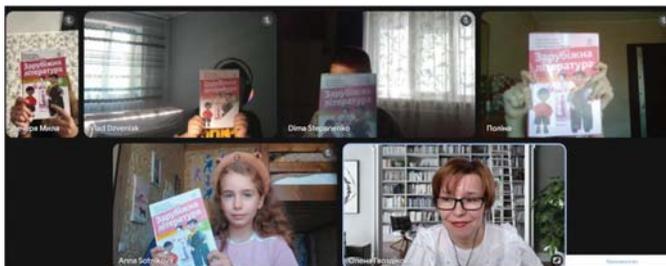
За роки існування в групі склалися певні традиції. Уже понад п'ять років щоранку ми вітаємося. З початком повномасштабного вторгнення вітання зникли. Але згодом ми цю традицію поновили, бо побачити хоча б два слова «Доброго ранку!» від людей, які за ці роки стали добрими друзями, було справжньою радістю і втіхою. На початку існування групи була в нас традиція дякувати авторам тижня. Це так надихало й спонукало до творчості! З початком війни довелося від неї відмовитися, бо на формування списку йшло дуже багато часу. Але все одно впевнена: людина, яка витратила свій власний час і ресурс на створення будь-якого матеріалу, вправи, картки, тесту чи презентації, поділилась ним із колегами, заслуговує на вдячність.

Як відбулося Ваше знайомство із авторським колективом під керівництвом Ольги Ніколенко?

Уперше ім'я та прізвище керівниці потужного авторського колективу Ольги Ніколенко ввійшло в моє життя із підготовкою показового уроку за п'єсою Г. Ібсена «Ляльковий дім». Усі показові уроки я готую

Творча лабораторія вчителя

тривалий час: ретельно збираю матеріал, перечитую й переосмислюю сам твір, продумую прийоми та форми роботи на уроці. Тоді придумала, що учениці розповідатимуть історію Нори в різні періоди її життя від першої особи з часу перебування в батьківському домі до моменту дії п'єси і майбутнього. Вийшло неймовірно цікаво, бо в кінці до обговорення майбутнього Нори підключилися й гості, які були присутні на уроці. Готових рішень не було, натомість зачитала мудру поезію Ольги Ніколенко, присвячену цій героїні. Друге знайомство відбулося із читанням журналу «Всесвітня література і культура в школі». Це було потужне джерело натхнення, сповнене краси слова й мистецтва. Та й під час боротьби за право внести предмет «Зарубіжна література» в типовий навчальний план попереду була Ольга Миколаївна. А коли пролунав дзвінок із запрошенням долучитися до роботи авторського колективу, це для мене було великою несподіванкою. Колись я мріяла, що, готуючись до уроку, матиму скарбничку завдань, які зможу використати на тому чи іншому етапі. Тепер мені запропонували стати наповнювачкою цієї скарбнички. Я довго вагалась, чи вийде в мене, чи потрібна буде моя праця, та врешті-решт погодилась. Сьогодні колектив готується уже до роботи в 9 класі НУШ.

Учителька Олена Гвоздікова
на дистанційному уроці з учнями Нікопольської гімназії № 7

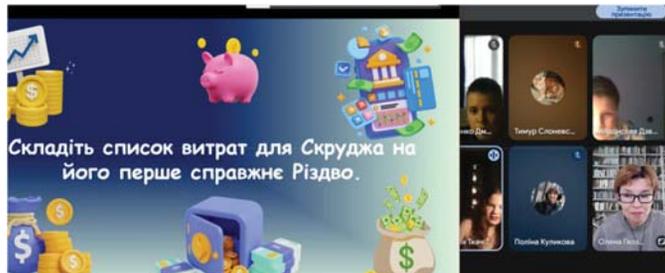
Що спонукало Вас звернутися до створення онлайн-завдань?

У різноманітні інтерактивні ігри, як-от: доміно, лото, бінго, створення ланцюжків і літературних грон, складання філвордів, мої учні та учениці грали завжди. Але одного разу я стала помічати, що не все добре на уроках, знизилась цікавість. Наче як діти вдають, що навчаються. Знов почала читати, шукати способи зацікавлення предметом. Коли діти вперше побачили, що телефон на уроці — не забавка, а спосіб перевірки знань, почалися зміни. А згодом за допомогою телефонів вони ще й почали здобувати знання: дивитися експрес-уроки, презентації, грати в розроблені мною ігри, самостійно створювати ментальні карти — з'явилося відчуття, що дітям це відгукується й цікаво. Так почалося моє занурення в комп'ютерний всесвіт. Звичайно, є чому вчитися і в чому вдосконалюватися, але головна моя мета — щоб дітям було не тільки цікаво грати й отримувати миттєвий результат, а й здобувати знання за допомогою ігор. Звичайний тест може перетворитися в навчальний, якщо дитина роз-

горне підручник і знайде в ньому відповідь на запитання. А ще на дітей магічно діють слова: «Зробила тільки для вас!». Очі загоряються у всіх!

Як Ви ставитеся до дистанційної освіти?

З початку повномасштабного вторгнення я бачу своїх учнів і учениць лише на моніторі комп'ютера. Добре розумію, як дітям важко тривалий час сидіти за комп'ютером, спочатку на уроці, а потім — виконуючи домашні завдання. І для того щоб їм було комфортно та цікаво навчатися дистанційно, потрібно багато знати й уміти самому вчителю. Це й про те, що учні / учениці повинні мати вибір, який спосіб обрати для свого навчання: дитина може розгорнути підручник, прочитати кілька сторінок тексту, а кілька наступних прослухати. Та й інтонацію до читання поезії добрати, слідуючи за досвідченим читцем або актором / акторкою. Або ж можна прослухати експрес-урок, чи подивитися мультимедійну презентацію, чи прочитати статтю підручника, а потім виконати кілька завдань. Усе це, а також пазли, ребуси, вікторини, хмарки слів та інші матеріали можна знайти на онлайн-платформах до підручників «Зарубіжна література» авторського колективу під керівництвом професорки Ольги Ніколенко. За роки роботи вони стали нам рідними й близькими, наче дітлахи: «Полліанна», «Емма», «Плейтен», «Джонатан», скоро народиться ще одна ... Безмежно радію, що наша з колегами робота дає вчителю або вчительці змогу урізноманітнити навчання дітей та дає перейти на новий рівень викладання.

Учителька Олена Гвоздікова
на дистанційному уроці з учнями Нікопольської гімназії № 7

Поділіться Вашими планами на майбутнє...

Сьогодні план на майбутнє у мене лише один — мирне життя в рідній Україні. Щодня намагаюся зробити все, що від мене залежить, щоб це стало найшвидше. Але лише окремо моїх чи ваших зусиль мало, потрібно єднання і спільна робота. Така, як у тих двох колективах, до яких маю честь належати: педагогічний колектив моєї гімназії № 7 міста Нікополя та авторський колектив підручників «Зарубіжна література» та «Література (українська та зарубіжна)» під керівництвом професорки Ольги Миколаївни Ніколенко. Вдячна й ще одному колективу, який створила сама, — колективу учасників і учасниць групи «Лінгвістичні смаколики». Тож гуртуймося, будьмо сильними, бережімо й шануймо одне одного!